ק' החוגים גבעת-עדה
פסח תשג

הגדה של פסח

קבוצת החוגים – גבעת-עדה
תש"ב

נְנִי מוּכָן וּמְזֻמָּן

לְקַיֵּם

מִצְוַת עֲשֵׂה

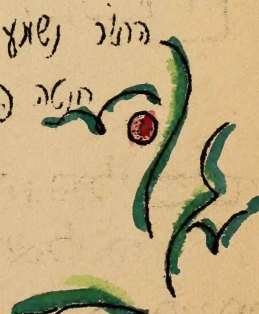
שָׁמוֹר אֶת הָאָבִיב

זָכוֹר אֶת הַיּוֹם אֲשֶׁר בּוֹ יְצָאתֶם.

כי הנה הסתיו עבר, הגשם
חלף הלך לו: הנצנים נראו
בארץ עת הזמיר הגיע וקול
התור נשמע בארצנו: התאנה
חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח.

דבר אל
בני ישראל
ואמרת אליהם
כי תבאו אל הארץ
אשר אני נתן לכם
וקצרתם את קצירה
והבאתם את עמר
ראשית קצירכם אל הכהן:

דאינו עמלנו כעמל הנמלים/
כל איש יביא כעומר אלומות/
הדישו דגן יקום לתלפיות ושבלין פנימה,
פנימה השבלים/

לא חרשתי. גם לא זרעתי,
לא התפללתי אל המטר.
ופתע, ראה-נא: שדותי הצמיחו
דגן בכל שמש במקום דרדר

הגם הוא ספיח תנובות אקדם,
חטי חרבה הם, קצירים אמש?
אשר הקצין בימי העני
בקעו עלו בי באבחה כני.

שגשגה, שגיה, שבאות הקלאו,
שגשגה, שגיה וגדלה חיש!
אני זוכרת דברי הנחם:
ונאכלנו ספיח ואף סחיש.

הגיע ליל הפסח. כל העולם כולו אומר הלל
כי בלילה הזה אוצרות טללים נפתחים.

טל תעסיס צוף הכרם
טעם האשכול מגרונם
מעניק חלף מאסגרים
נאכה נעים וקול נגם

ברוך

טל זוהר שנה טובה ומעטרת
פרי הארץ לגאון ולתפארת
עיר נספה ניתכת
שמה יזבק עטרת

ברוך

כוס ראשונה

הֲרֵינִי

מוּכָן וּמְזֻמָּן לְקַיֵּם הַמִּצְוָה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם יַחַד עִם כָּל יִשְׂרָאֵל:

הָא לַחְמָא עַנְיָא – זֶה לֶחֶם הָעֹנִי
שֶׁאָכְלוּ אֲבוֹתֵינוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵיכוֹל, כָּל
הַכָּמֵהַּ לְחֵרוּת יָבוֹא וְיִפְסַח עִמָּנוּ:

הַשַּׁתָּא עֲבָדִים לַשָּׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חוֹרִין:

מה נשתנה הלילה
מכל הלילות; שבכל
הלילות אנו אוכלים חמץ
ומצה: הלילה הזה כלו מצה

שבכל הלילות
אנו אוכלים שאר ירקות:
הלילה הזה כלו מרור:

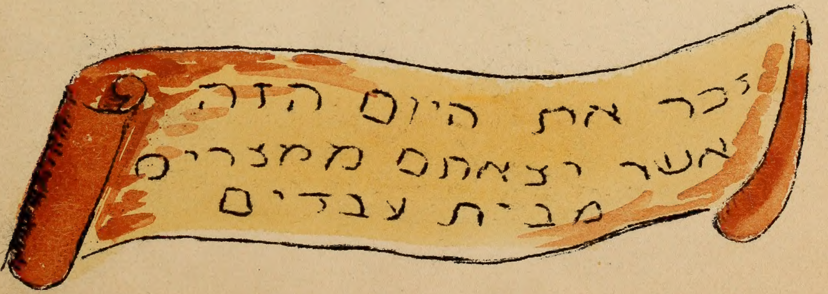
שבכל הלילות
אין אנו מטבילים אפילו
פעם אחת, הלילה
הזה שתי פעמים:

שבכל הלילות
אנו אוכלים בין יושבין
ובין מסובין: הלילה
הזה כלנו מסובין:

עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו יי אלהינו משם ביד חזקה ובזרוע נטויה: ואלו לא הוציא הקדוש-ברוך-הוא את אבותינו ממצרים הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים:

ואפילו כלנו חכמים, כלנו נבונים, כלנו זקנים, כלנו יודעים את התורה, מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח:

מעשה

ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה
ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני ברק
והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו
הלילה, עד שבאו תלמידיהם ואמרו
להם, רבותינו הגיע זמן
קריאת שמע של
שחרית:

כנגד ארבעה בנים דברה
תורה. אחד חכם. ואחד רשע.
ואחד תם. ואחד שאינו יודע לשאול:

חכם מה הוא אומר. מה העדות והחוקים
והמשפטים אשר צוה ה' אלהינו אתכם.
ואף אתה אמור לו כהלכות הפסח.

רשע מה הוא אומר. מה העבודה הזאת לכם. לכם
ולא לו. ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר
בעקר. ואף אתה הקהה את שניו ואמור לו, בעבור
זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים. לי ולא לו. אלו היה
שם לא היה נגאל.

תם מה הוא אומר. מה זאת. ואמרת אליו
בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית עבדים.

ושאינו יודע לשאול את פתח לו, שנאמר
והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה
עשה ה' לי בצאתי ממצרים:

אוזק, כ' עזיתני - (שרה)

טס שנה

וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא:
ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד
מאד ותמלא הארץ אותם:
ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את־יוסף:
ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו:
הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה
מלחמה ונוסף גם הוא על שונאינו ונלחם בנו
ועלה מן הארץ: וישימו עליו שרי מסים למען
ענתו בסבלתם ויבן ערי מסכנות לפרעה
את פתם ואת רעמסס:
וכאשר יענו אתו כן ירבה
וכן יפרץ:
ויקצו מפני בני-ישראל: ויעבדו מצרים את
בני ישראל בפרך:

ויצו פרעה את-הנוגשים
בעם ואת-שוטריו לאמר:
לא-תוסיפון לתת תבן לעם ללבן
הלבנים כתמול שלשום הם
ילכו וקששו להם תבן:

ואת-מתכנת הלבנים אשר הם
עושים תמול שלשום תשימו
עליהם לא תגרעו ממנו כי
נרפים הם: תכבד העבודה
על האנשים ויעשו-בה:

בימים ההם ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלתם:
ויבקש פרעה להרג את-משה ויברח משה וישב בארץ מדין
ויבא רועה צאן יתרו: וינהג את הצאן אחר המדבר ויבא אל
הר האלהים חורבה: וירא והנה סנה בוער באש והסנה איננו אכל:
ויאמר משה אסורה-נא ואראה את-המראה הגדול הזה מדוע לא
יבער הסנה: ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר משה משה
ויאמר הנני ויאמר יהוה ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים
ואת-צעקתם שמעתי מפני נוגשיו כי ידעתי את מכאוביו ועתה
לכה ואשלחך אל-פרעה והוצא את-עמי בני-ישראל ממצרים.
וילך משה ויאסף את כל זקני בני-ישראל ולא שמעו אל-משה
מקצר רוח ומעבודה קשה

לך, בואו מצרימה ובאת אל-הנוגשים והאומללים, אל כל
הנאנחים והנדכאים ואמרת אליהם כי אומללים הם —
והם לא יבינו; ואמרת אליהם, כי עבדים הם — והם לא ידעו;
וכי גדול עניים ונורא לחצם — והם לא יאמינו; ופקחת את
עיניהם בחזק — על כל לחצם ועל כל עניים — וגאלת אותם.
ועם רב יאסף אחריך. ועשית מן התועים – אדם ומן האדם
– עם ואפרות חול — אור ?

יעלה קולנו מחר.

בכל דור ודור

חיב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים
שנאמר: והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה
עשה ה' לי בצאתי ממצרים. לא את אבותינו בלבד
גאל הקדוש-ברוך-הוא אלא אף אותנו גאל עמהם
שנאמר: ואותנו הוציא משם למען הביא אותנו
לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו.

והיא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד בלבד
עמד עלינו לכלותנו אלא

בכל-דור ודור.

עומדים עלינו לכלותנו והקדוש-ברוך-הוא מצילנו מידם.

רבן גמליאל

היה אומר. כל מי שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח
לא יצא ידי חובתו ואלו הן:

פסח · מצה · מרור

פסח שהיו אבותינו אוכלין בזמן שבית-המקדש היה קים
על שום מה? על שום שפסח הקדוש-ברוך-הוא על בתי
אבותינו במצרים.

מצה זו שאנו אוכלין על שום מה? על שום שלא הספיק
בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי
המלכים הקדוש-ברוך-הוא וגאלם.

מרור זה שאנו אוכלים על שום מה? על שום שמררו המצרים
את חיי אבותינו במצרים.

ביום אתם יוצאים בחודש האביב:

אל אופי הקיבוצי והחגי והסוציאלי והדתי היהודי
אשר נשאף להחזיק לתת לו שוב את חגו ונפשו
בחגנו זה לא רק חג האביב ואמון ומולדת
לחגי השנה, אשר לחגו היה יקר זהב של
לשמר אותו [illegible] לדורות: לכן הרכזנו אלה אמונה
חגים נאלצים בתולדותם [illegible] בימינו ולעולם
אותו בהפגן:

ביום אתם יוצאים בחודש האביב:

וישא העם את בצקו טרם יחמץ משארותם
צררת בשמלתם על שכמם; ויאפו את הבצק
אשר הוציאו ממצרים עגת מצות כי לא חמץ,
כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה
לא עשו להם:

ביום אתם יוצאים בחודש האביב:

[illegible]

זאת רגע אדבר, בצאתי מתוך השממה;
הדרך כה, עוד כפה האלוהה.
כי- לכם לנצח, ולבד נענה —
ולפניכם פרושה דרך גדולה, רחבה.
רק ארבעים שנה נוע בין החרב —
ואחר כמנו שוב נשוב פנימה.
אל-נא יעצרונו פגרי המדבר, !
שעצמותם מתו— ונפסח על החללים!
ירקבו בקלונם סרוחים על-מצבותם,
שבכנפים נשאו ממצרים אותם.
יאתה לנו חלומה, חלום כי בצלם שומם;
בוצע אלוהי נשר רבים ועצומים.

עוד היום או מחר יחלק כוח קדש
עם הקיץ גופת אחרון הקבש.
והשמש תשמח מלי-גיל לשלה
בראשונה אור על-פני דור כביר כח.
ובתרועה יגיל גם-הדור ראשונה
פניו לקראת שמש והדר גאונה.
קומו אחים, נצא! עשו את השמחה!
אך חל-יגל קולכם, דרכו עז בצמאה!
פן-צעדכם יגיע מדבר ונדאין —
איש ואיש בלבו ישמע הד צמאיו!
איש בלבו ישמע קול אלה דבר:
„לך! היום אל-ארץ חדשה אתה עובר!
לא! לא לחם קלקל, שוא ודגן שגע —
לחם עצב תאכל, פרי עמל יגע!
לא! לא אהל תהו ועליות שחקע —
בית אחר תבנה, אהל אחר תקע!
כי מלבד המדבר תחת השמש,
עוד ומלא עולם גדול רחב ידע.
ומלבד יגל הישימון, באי הציה —
תרגש תחת שמשו ארץ יפה-פיה."

ברך

אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים והגיענו

ללילה הזה לאכל בו מצה ומרור, כן יגיענו

למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו בשלום

שמחים בבנין וששים בעבודה ונשיר שיר חדש על

גאולתנו ועל פדות נפשנו.

שלחן עורך

וגדול התהו מסביב ונכאה מסביב התהו
ואפס מפלט;
וכי-נשוע בחשך וכי-נתפלל —
אזן אי תשמע?
ושם קללת אלוה אכזריה נקלל —
על-ראש אי תחול?
וכי נחרק שן ואגרף נעם נקפץ —
על קדקד אי ינחת?
את-כלם יבלע התהו, ישאו הרוח,
ושואר יאבד יאבד;

קלין מאוז — (שירה)

אניה

אניות בלב ים

בלעדיהן אין חוץ לארץ תכלית. הן קושרי קשרים בין

עמי ארצות רחוקות וגדל **אדם**.

אניות שטות בלב ים והן נושאות לנשים וילדים, והן יוצאות אשר

ספק מידם מאסתרים, והן מביאות ולוקחות.

אניות שטות בלב ים והן רצות לבאר לחלים רבים לעיירות ומאותיהם

—— של קורס לעיירות אשר נקראו אשר יוצאה להגיע למרחקים.

ואניות של ... לזה האניות האלה אשר חוץ מארצות מקדם את

הרים ... וכולם אותן לים הגדול.

כי אם בימינו אלה הנושבו
הטבעי בגזרת גורלו של
מלחמת ישראל על קיומו.

על פני הימים נטושים נושאי הדגל
של צרת היהודים, הללו לא יתנו
לשערי הארץ שייסגרו, לא יתנו לאצפן
קולם שיירגע.

הפליט היהודי יוצאו ברגש המערכה,
ורגלי חיים לצאת בצבאותיו.

בחשאי ספינה גששת.. (שירה)

הננו ועלינו!
שום-אסון הגדול מעמנו את ידיו
ואורנו ממקומו לא-ימוש —
על-כנפי-סופה שלעגיו!
ותחת עין גאו, לברק חמת מבטו,
נרד לפנינו תועפות ההרים האלה,
ופנים נתכסה בשוויו המאוש!
הוצינו!
הסערה גם-היא קוראת לנו: „הבינו!”!
לחרות! לראש! יתפרקו ההרים, ישתברו הגבעות
אז יפלו פגרינו חרש חרש —
הננו ועלינו
ההרה!” — — — —

— — — — — — —

עם אוהב הגיו, עם אוהב עני

חד גדיא

דזבין אבא בתרי זוזי

ואתא שונרא ואכלה
לגדיא

ואתא כלבא
ונשך לשונרא

ואתא חוטרא והכה לכלבא

ואתא נורא ושרף לחוטרא

ואתא מיא וכבה לנורא

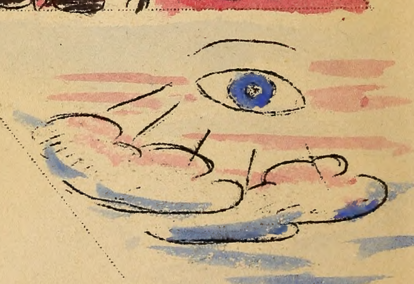
ואתא תורא ושתה למיא

ואתא השוחט
ושחט לתורא

ואתא מלאך המות ושחט לשוחט

ואתא הקדוש - ברוך - הוא ושחט
למלאך - המות

נדפס במשרד „המתרגם"
שדרות רוטשילד 28, ———
תל - אביב